

Příjmová situace jihočeských domácností v roce 2008

Ladislav Stejskal

Mendelova univerzita v Brně

Abstrakt

Článek je věnován rozboru důchodové situace domácností Jihočeského regionu v klíčovém období počátečních projevů krizového vývoje ekonomiky, tj. též vyvrcholení jedné z fází národního hospodářského cyklu. Pomocí výsledků národního modulu projektu EU-SILC bylo identifikováno mírné zaostávání disponibilních důchodů regionu za celorepublikovým průměrem. Na druhou stranu ale nižší míra relativní příjmové chudoby. Kvintilová analýza a výpočet hodnoty Giniho koeficientu ukázaly nadprůměrnou úroveň diverzifikace příjmů v regionu, což by bez zasazení do širšího reálného kontextu indikovalo pozitivní aspekt socioekonomické situace.

Klíčová slova: disponibilní důchod, příjmová diverzifikace, Giniho koeficient, příjmová chudoba, Jihočeský kraj

Úvod

Článek se zabývá důchodovou situací v Jihočeském kraji v období konce kulminace ekonomické konjunktury a počátečních projevů hospodářské krize. Příspěvek navazuje na souhrnnou analýzu důchodových ukazatelů českých domácností na počátku krizového vývoje ekonomiky (prez. mj. Stejskal 2011).

Jihočeský kraj je významným a řadou charakteristik specifickým územně samosprávným celkem ČR. Výměrou 10 056 km² představuje 12,8 % rozlohy státu a je druhým největším po kraji Středočeském. Podíl regionu na tvorbě HDP ČR je relativně nízký – např. v roce 2010 činil pouhých 5,2 %¹. Významnou roli v hospodářství hraje primární sektor. Hustota osídlení je nejnižší v celé ČR². Uváděnou charakteristikou bývá vysoký potenciál v oblasti cestovního ruchu³ a rozvinutá přeshraniční spolupráce se sousedícími hornorakouskými, dolnorakouskými a bavorskými regiony.

¹Dáno relativně vysoce zemědělským zaměřením regionu. K 30. 10. 2010 představoval podíl zaměstnanosti v zemědělství 8,9 %.

²Podle předběžných údajů ČSÚ činil počet obyvatel kraje na konci roku 2010 638,6 tis., což při rozloze 10 056 km² představovalo 63 obyvatel na 1 km² (ČSÚ, 2011).

³V roce 2010 byla vykázána po Praze druhá největší ubytovací kapacita.

Komplementární a častěji prezentovanou kategorií příjmovému rozložení, na které je příspěvek orientován, jsou rozbor regionální mzdové úrovně. Absolutní hodnoty dosahovaných mzdových příjmů (i příjmů obecně) jsou v Jihočeském kraji dlouhodobě pod celorepublikovým průměrem.

Dle čtvrtletních statistických výkazů zaměstnanců ekonomických subjektů (tzv. podnikové výkaznictví) shromažďovaných Českým statistickým úřadem byl Jihočeský region ve zkoumaném období 2008 na devátém místě při sestupném třídění dle výše průměrné hrubé měsíční mzdy zaměstnance. Absolutní hodnoty obsahuje tabulka č. 1, pro podporu tvrzení o dlouhodobosti jevu jsou vloženy i nejaktuálnější údaje, tj. hodnoty za rok 2010⁴.

Tabulka 1: Průměrná hrubá měsíční mzda v krajích, 2008 a 2010

Kraj	2008	2010
Praha	30 234	31 066
Středočeský	22 032	23 202
Jihomoravský	21 641	22 830
Plzeňský	21 613	23 165
Moravskoslezský	21 166	22 316
Ústecký	20 505	21 812
Liberecký	20 373	21 714
Královéhradecký	20 308	21 738
Jihočeský	20 266	21 438
Vysočina	20 264	21 261
Pardubický	19 959	20 982
Olomoucký	19 825	21 062
Zlínský	19 812	20 817
Karlovarský	19 202	20 584
ČR průměr	22 592	23 797

Zdroj: Podnikové výkaznictví ČSÚ, upraveno

Mzdy v kraji v roce 2008 zaostávaly o 2 326 Kč tj. o 10,3 % za celorepublikovým průměrem. V období 2010 pak už dokonce o 2 359 Kč, což ale vzhledem k nižším absolutním nárůstům v ostatních regionech znamenalo snížení zaostávání za celorepublikovým průměrem na 9,9 %.

Co se týče vývojové dynamiky, byl dle zprávy Ministerstva práce a sociálních věcí Jihočeský kraj během období 2007 až 2010 dokonce regionem s nejpomalejším nárůstem hrubé měsíční mzdy – za čtyřleté období se dle MPSV (2010) mzda navýšila pouze o cca 2 %, přičemž např. v Jihomoravském kraji vzrostly hrubé mzdy o cca 9 %. Dle údajů podnikového výkaznictví toto nicméně neplatí – jako nejpomaleji rostoucí region byla uváděna Praha (růst 2,8 %), Jihočeský kraj v období 2008 až 2010 vykázal růst hrubé měsíční mzdy o 5,8 %⁵.

⁴Pořadí je v roce 2010 identické roku 2008, až na výjimku vzájemné výměny pořadí Libereckého a Královéhradeckého kraje.

⁵MPSV používá mj. ke sledování úrovně mezd „Informační systém o průměrném výdélku“ (ISPV). Mezi údaji podnikového výkaznictví ČSÚ a ISPV přitom dochází k odchylkám, které jsou dány rozdíly ve vymezení podnikatelské a nepodnikatelské sféry a odlišnostmi metodik výpočtu mzdových charakteristik (viz MPSV 2010b).

S vývojem mzdové situace je provázána další ze socioekonomických charakteristik – hodnocení příjmového rozložení a potažmo nerovností. Obecné charakteristiky dopadů příjmových a majetkových nerovností rozebírá Kohout (2005), ze světových autorů mj. Stillwell a kol. (2010).

„Přirozené“ změny příjmové diferenciaci a navyšování nerovností příjmů jsou v posledních letech navíc poznamenány krizovým vývojem hospodářství, který přímo působí na individuální tržní subjekty právě od roku 2008.

Česká republika a všechny evropské postkomunistické země se sice doposud vykazují relativní plochostí příjmového rozložení a kumulovaností jeho hodnot k mediánu (v porovnání k ostatním členům EU), diferenciaci, které je nutno chápat nejen kvantitativně, ale také jako výraznou kvalitativní charakteristiku společnosti, jsou však čím dále patrnější i prostým empirickým pozorováním (Stejskal 2011). Význam jejich identifikace přitom narůstá při geografické segmentaci, kdy je možné analyzovat jevy skryté v průměrných hodnotách vykazovaných za celou ekonomiku.

Metodika

Hodnoty a vývoj důchodových ukazatelů u nás jsou sledovány Českým statistickým úřadem. Nástrojem zjišťování hospodaření domácností, do něhož kategorie příjmů spadá, je celoevropské šetření EU-SILC (European Union – Statistics on Income and Living Conditions). Spuštění projektu EU-SILC vzešlo z Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 1177/2003. Český národní modul EU-SILC je s roční periodicitou realizován od období 2005.

Příspěvek vychází z dat EU-SILC 2008. Třetí čtvrtletí tohoto roku je považováno za období počátku krizového vývoje hospodářství a představuje tak zlomové období v (nejen) socioekonomickém výzkumu.

Výsledky zjišťování v rámci projektu jsou poskytovány za celou republiku, následná segmentace výstupního souboru dle regionálního hlediska je nicméně možná. Jednotkou šetření je byt, zahrnuty jsou všechny osoby, které měly v době šetření v daném bytě obvyklé (jediné či hlavní) bydliště. Výběrový plán je založen na náhodném dvoustupňovém výběru pro každý kraj nezávisle tak, aby celkový počet vybraných bytů byl úměrný velikosti jednotlivých regionů.

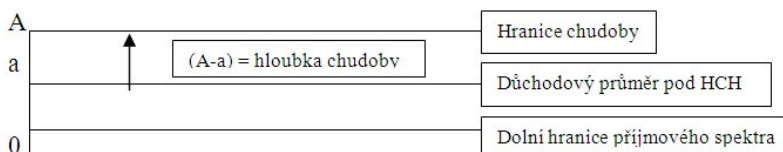
K práci na metodologickém aparátu rozborů důchodových aspektů životní situace obyvatel, vycházejících z poznatků EU-SILC, byl autor přizván členem statistického poradního výboru Evropské komise, profesorem Kabátem, který úvodní práci k tomuto tématu publikoval v roce 2007 (viz Kabát 2007). Základní proměnnou je výše příjmů konkrétních domácností, doplněná o další proměnné umožňující logickou kontrolu správnosti a analýzu daného sociálně-ekonomického prostředí zkoumaných jednotek.

Průměrný měsíční příjem na jednoho člena domácnosti je získáván vydělením vykázaného disponibilního příjmu domácnosti (zahrnujícího jak odváděné daně a poplatky, tak přijímané transferové platby) počtem jejích členů. Místní uzanci je prezentace individuálních důchodových ukazatelů na měsíční bázi, jelikož jsou ale data EU-SILC kumulována za celý rok, bylo provedeno vydělení hodnot dvanácti. Hodnota proměnné průměrného měsíčního příjmu je

použita pro určení počtu tzv. příjmově ohrožených domácností – dle metodiky Eurostatu je tzv. hranicí příjmového ohrožení či rizika chudoby hodnota 60 % příjmového mediánu.

Provedeno bylo rovněž zjištění tzv. hloubky chudoby, tedy příjmového deficitu ohrožených domácností. Schéma konstrukce je zachyceno v obrázku č. 1, ukazatelem hloubky chudoby je hodnota (A-a).

Obrázek 1: Schéma konstrukce ukazatele hloubky chudoby

Zdroj: Kabát 2007

Hodnota reprezentuje teoretický objem dodatečného měsíčního důchodu, který by domácnost musela obdržet, aby se dostala nad hranici chudoby.

Pro vymezení příjmových diferenciací bylo použito kvintilového třídění respondentského souboru. Následná analýza byla provedena též pomocí Giniho koeficientu, což je v ekonomii nejčastěji používaná číselná charakteristika důchodové diverzifikace. Koeficient je počítán dle vztahu:

$$G = \left| 1 - \sum_{k=0}^{k=n-1} (X_{k+1} - X_k)(Y_{k+1} + Y_k) \right|$$

kde X_k a Y_k reprezentují kumulované početnosti pro populační a příjmovou proměnnou. Nalezené hodnoty mohou ležet v intervalu 0 až 1, kdy hodnota 0 představuje ideální, rovnoměrné rozložení příjmů, hodnota 1 naopak extrémní případ nulové diverzifikace, tedy získávání veškerých příjmů pouze jedním subjektem.

Výsledky

Výstupem národního modulu EU-SILC z roku 2008 je datový soubor 11 294 vyšetřených domácností. Geografická struktura souboru respondentů vychází z metodiky sběru a zpracování výsledků projektu SILC a je založena na objektivním vztahu k reprezentativnímu demografickému pokrytí regionů ČR. Jihočeský kraj reprezentovalo 750 domácností, tj. relativní podíl na celkovém vzorku činil 6,6 % – viz tabulka č. 2.

Oproti ukazateli hrubých mezd jsou zde zkoumány celkové disponibilní příjmy (definované v Nařízení Komise 1980/2003)⁶. Jihočeský kraj se v takovémto komplexnějším srovnání umístil na pátém místě, viz tabulka č. 3.

⁶Nařízení upřesňující definice a podmínky předávání údajů v rámci projektu. Podrobně viz <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003R1980:CS:HTML>, platné ke dni 20. 12. 2011.

Tabulka 2: Regionální členění respondentů EU-SILC 2008

Kraj	Abs. četnost	Relat. četnost (%)
Hl. m. Praha	951	8,4
Středočeský	1 172	10,4
Jihočeský	750	6,6
Plzeňský	633	5,6
Karlovarský	377	3,3
Ústecký	932	8,3
Liberecký	465	4,1
Královéhradecký	582	5,2
Pardubický	589	5,2
Vysočina	623	5,5
Jihomoravský	1 151	10,2
Olomoucký	751	6,7
Zlínský	706	6,3
Moravskoslezský	1 612	14,3
Celkem	11 294	100,00

Zdroj: Eurostat, vlastní dopočet

Průměrný měsíční disponibilní příjem připadající na jednoho člena domácnosti kraje činil 10 660 Kč, střední hodnota celého souboru přitom dosáhla 10 901 Kč. Disponibilní důchod v Jihočeském kraji, přepočtený na jednoho člena domácnosti, byl tak v roce 2008 v průměru o 2,2 % nižší než celorepublikový průměr.

Tabulka 3: Průměrný disponibilní příjem na jednoho člena domácnosti v roce 2008

Kraj	Průměrný disponibilní měsíční příjem	Rozdíl oproti průměru ČR	
Hl. m. Praha	14 176	3 275	30,0 %
Středočeský	11 554	653	6,0 %
Plzeňský	11 070	169	1,6 %
Ústecký	10 993	92	0,8 %
Jihočeský	10 660	-241	-2,2 %
Vysočina	10 512	-389	-3,6 %
Moravskoslezský	10 498	-403	-3,7 %
Královéhradecký	10 363	-538	-4,9 %
Liberecký	10 353	-548	-5,0 %
Jihomoravský	10 298	-603	-5,5 %
Olomoucký	10 264	-637	-5,8 %
Karlovarský	10 254	-647	-5,9 %
Zlínský	10 148	-753	-6,9 %
Pardubický	10 089	-812	-7,4 %
ČR celkem	10 901	0	0,0 %

Zdroj: Eurostat, vlastní dopočet

Pro určování počtu ekonomicky ohrožených subjektů společnosti a tvorbu odvozených politických či sociologických analýz a opatření je dle evropské metodiky

pracováno s mediánovými hodnotami. Výhodou užití mediánu je odstranění vlivu ojediněle vykazovaných, extrémně malých či extrémně velkých příjmů. Mediánem disponibilních příjmů na jednoho fyzického člena u všech šetřených domácností byla hodnota 9 633 Kč měsíčně. Mediánem příjmu domácností Jihočeského regionu bylo 9 586 Kč⁷ měsíčně, tj. o 0,5 % méně.

Nezohlednění extrémních hodnot tak oproti aritmetickým průměrům ukázalo relativní vyrovnanost důchodů v kraji s celorepublikovými hodnotami.

Analýza mediánových hodnot je užívána k identifikaci ohrožených tzv. „příjmovou chudobou“ (risk-at-poverty households), tj. domácností, jejichž disponibilní příjem nedosahuje 60 % mediánu celého souboru.

Domácností, jejichž příjmy na jednoho fyzického člena nedosáhly prahové hodnoty, bylo v šetření identifikováno 843, v Jihočeském kraji z toho žilo 44. Podíl domácností ohrožených chudobou činil tedy u nás 7,5 %, což byla mimořádně nízká hodnota v celé EU 27 (Eurostat 2010, cit. Stejskal 2011). Pokud jde o domácnosti Jihočeského regionu, příjmovou chudobou trpělo 5,9 %, viz tabulka č. 4.

Tabulka 4: Ohrožení příjmovou chudobou v ČR v roce 2008, regionální členění

Kraj	Abs. četnost	Relat. četnost (%)
Hl. m. Praha	27	2,8
Středočeský	59	5,0
Jihočeský	44	5,9
Plzeňský	32	5,1
Karlovarský	46	12,2
Ústecký	94	10,1
Liberecký	40	8,6
Královéhradecký	44	7,6
Pardubický	46	7,8
Vysočina	57	9,1
Jihomoravský	82	7,1
Olomoucký	66	8,8
Zlínský	73	10,3
Moravskoslezský	133	8,3
Celkem	843	7,5

Zdroj: EU SILC 2008, vlastní dopočet

Nejméně domácností s příjmem pod prahovou hodnotou vykazovala v absolutním i relativním vyjádření Praha. Nejvyšších relativních hodnot bylo dosaženo, tj. „nejhorší situace“ panovala v Karlovarském, Zlínském a Ústeckém kraji. Jihočeský region s hodnotou příjmové chudoby 1,7 p. b. pod celorepublikovým průměrem představoval území s relativně „nadstandardními“ příjmovými podmínkami ve smyslu možnosti přiblížit se zdola střední příjmové hodnotě.

⁷Zaostávání hodnot mediánů vůči aritmetickým průměrům je způsobováno vyšší absolutní četností vykazovaných podprůměrných příjmů.

Vypovídací schopnost zjištění je nicméně negativně ovlivněna nízkým počtem zařazených subjektů.

Doplňkovým ukazatelem je hloubka chudoby, vypovídající o absolutním zaostávání domácností nedosahujících prahové hodnoty příjmů. Hodnota příjmové chudoby za Jihočeský kraj činila více než hodnota za celou ČR. Ohroženým jihočeským domácnostem by bylo nutno v průměru přidat 1 048 Kč dodatečného měsíčního důchodu na člena, aby se všechny dostaly nad hranici příjmové chudoby. Pro celkové odstranění příjmové chudoby u všech respondentů šetření by oproti tomu postačovalo dodatečných 967 Kč na člena. Snaha o přímou centrální eliminaci důchodové nedostatečnosti v regionu by tak o 8,4 % nadprůměrně více zatěžovala sociální systém státu⁸. (Např. v Ostravě by dofinancování příjmové chudoby vyžadovalo 1 264 Kč na člena domácnosti, tj. 30,1 % nad průměrem.)

Příjmová diverzifikace

Soubor domácností byl vzestupně seřazen dle disponibilních měsíčních příjmů, přepočtených na jednoho fyzického člena domácnosti, a rozdělen do kvintilů. Konkrétní míry příjmové nerovnosti byly následně vyjádřeny pomocí Giniho koeficientů.

Analýza příjmových kvintilů přinesla následující zjištění: Z celkového počtu 750 domácností žijících v Jihočeském kraji bylo 130 zařazeno do prvního, příjmově nejnižšího kvintilu celorepublikového souboru (tj. 17,3 % z celkového počtu 750) a 145 do kvintilu pátého, nejvyššího (19,3 %).

Oproti rovnoměrnému rozložení, tj. 20,0 % domácností (abs. 150) v každém kvintilu, tak Jihočeský kraj vykázal nižší hodnoty obou extrémních kategorií důchodů. První kvintil (končící hodnotou 7 603 Kč měsíčního příjmu na člena domácnosti) obsahoval v relativním vyjádření významně méně jihočeských domácností, což indikuje dobrou sociálněekonomickou situaci regionu v tomto období. Zastoupení domácností v kvintilu reprezentujícím nejvyšší důchody (počínaje hodnotou 13 204 Kč na člena) se blížilo hodnotě rovnoměrného důchodového rozdělení.

Průměrná hodnota disponibilního příjmu všech domácností v prvním kvintilu činila 5 951 Kč a 19 003 Kč měsíčně v kvintilu pátém. Disponibilní příjmy nejnižší skupiny tedy dosahovaly 31,4 % příjmů skupiny nejvyšší.

Provedením kvintilové analýzy pouze pro domácnosti Jihočeského regionu byly získány hodnoty 5 976 Kč průměrného měsíčního disponibilního příjmu na člena v prvním kvintilu a 17 692 Kč v pátém kvintilu, tzn. poměru 33,8 %. Krajiní příjmy si byly v průměru blíží – hranice příjmové diferenciaci regionu, resp. rozpětí mezi domácnostmi s nejnižšími a nejvyššími příjmy bylo menší než pro celý soubor. Region tak z důvodu zaostávání nejvyšších dosahovaných příjmů vykázal nadprůměrnou rovnoměrnost příjmů⁹.

⁸Koncept je prezentován jako výzkumný, nikoliv návrhový.

⁹Nejvyšší hodnota měsíčního důchodu v šetření činila 181 662 Kč a byla vykázána ve Středočeském kraji, nejvyšším důchodem v Jihočeském kraji bylo 72 331 Kč měsíčně. V obou případech se jednalo o jednočlenné domácnosti.

Vypovídací hodnota kvintilové analýzy je však, stejně jako rozbor příjmově ohrožených domácností, omezena nízkým počtem subjektů.

Giniho koeficient, tedy kvantifikace konkrétní míry příjmové nerovnosti, nabyl hodnoty 0,228 pro soubor všech sledovaných domácností. Výběrem pouze domácností Jihočeského kraje byla získána hodnota 0,203. Hodnota Giniho koeficientu pro zkoumaný segment potvrdila relativně rovnoměrnější diverzifikaci příjmů, z dlouhodobého hlediska by tak dle ekonomické teorie mohlo být indikováno pozitivní působení na socioekonomickou situaci v regionu. Verifikace platnosti výstupu rozbořem dalších období, poznamenaných krizovým hospodářským vývojem, je dlouhodobým výzkumným tématem.

Diskuse a závěr

Článek je věnován rozboru důchodové situace v Jihočeském regionu za období, které je považováno za mezník hospodářského vývoje. Jedná se o rok 2008, kdy došlo k vyvrcholení jedné z fází národního hospodářského cyklu, neboť dosavadní turbulence finančního sektoru začaly způsobovat problémy a pokles v reálné ekonomice.

Důchodová situace byla hodnocena na základě výpočtů středních a mediánových hodnot příjmů, konstrukce ukazatele hloubky chudoby a Giniho koeficientu. Datovým zdrojem byly výsledky národního modulu projektu EU-SILC.

Disponibilní důchod v Jihočeském kraji po přepočtu na jednoho člena domácnosti zaostával v roce 2008 o 2,2 % za celorepublikovým průměrem. 5,9 % domácností regionu žilo pod hranicí relativní příjmové chudoby definované Eurostatem. Jednalo se o podprůměrnou hodnotu oproti počtu příjmově ohrožených domácností za celou ČR (7,5 %). Hodnota ukazatele chudoby kraje činila o 8,4 % více oproti celorepublikové. Eliminace příjmové chudoby v regionu by vyžadovala průměrné navýšení disponibilního důchodu o 1 048 Kč měsíčně na člena domácnosti, za celou ČR pak o 967 Kč.

Důchodová diferenciaci v kraji, vyjádřená rozdílem průměrných hodnot příjmů v krajních kvintilech, byla nižší než za celou ČR. Toto bylo způsobeno zejména zaostáváním hodnot nejvyšších dosahovaných důchodů v regionu.

Hodnota Giniho koeficientu za kraj činila 0,203, za celou republiku pak 0,228. Potvrdila se tak mírně rovnoměrnější diverzifikace příjmů oproti průměru ČR. Ověření takto zjištěného ukazatele relativně vyšší stability regionu by si nicméně vyžadovalo širší šetření.

Vypovídací hodnota závěrů je omezená a přinášená zjištění o příjmové situaci nejsou prezentována jako definitivní. Cílem je rozbor dlouhodobých trendů provazováním výsledků se zjištěními dalších šetření. Rozbory mohou zahrnovat mimo jiné mezinárodní komparace. Za tímto účelem je však nutná konstrukce ukazatelů vycházejících ze souborů domácností s velikostní normalizací¹⁰. Sna-

¹⁰Hodnoty vycházejí z tzv. ekvivalizovaného disponibilního příjmu, který je definován jako celkový disponibilní příjem domácnosti dělený její ekvivalentní velikostí. Ekvivalentní velikost je stanovována na základě modifikované stupnice OECD (která dává váhu 1.0 prvním dospělému, 0,5 dalším osobám ve stáří 14 let nebo více, které žijí v domácnosti, a 0,3 každému dítěti mladšímu než 14 let).

hou je umožnit nejen odvozená šetření a diskuze mezi akademickou obcí, ale též poskytnout materiál pro podporu tvorby a usměrňování sociální politiky.

Hlavním delimitujícím faktorem prezentovaných analýz na národní úrovni je užití přímo výsledků EU-SILC. Z tohoto důvodu není vypovídací hodnota závěrů analogická se závěry ČSÚ, uveřejňovanými mj. v publikacích „Příjmy a životní podmínky domácností“¹¹. ČSÚ ve svých výstupech provádí korekce a přepočty dat na úhrn populace. Pro účely výzkumu dlouhodobých trendů a zejména pro mezinárodní srovnání, kdy jsou rovněž dostupné neupravené soubory s výsledky šetření, je přes nedostatky relevantní přímé užití dat.

Reference

- STEJSKAL, L., 2012. Spotřebitelské důchody na počátku krizového vývoje hospodářství. *Littera Scripta*. 5(1), 147–154. ISSN 1802-503X.
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2011. *Stav a pohyb obyvatelstva v ČR v roce 2010* [online]. [cit. 10. 1. 2012]. Dostupné z http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/pocet_obyvatel_kraje_mezirocne_vzrostl_o.1_063_osob
- EUROSTAT, 2010. *Eurostat news release 10/2010: 17% of EU27 population at risk of poverty* [online]. [cit. 14. 10. 2011]. Dostupné z http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/publications/collections/news_releases
- EVROPSKÁ KOMISE, 2003. *Nařízení Komise (ES) č. 1980/2003, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1177/2003 o statistice Společenství v oblasti příjmů a životních podmínek (EU-SILC)* [online]. [cit. 16. 1. 2012]. Dostupné z <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003R1980:CS:HTML>
- KABÁT, L., 2007. Příjmová situácia a životné podmienky obyvateľstva Slovenska podľa štatistiky SILC 2005. *Slovenská štatistika a demografia*. 3, 5–30. ISSN 1210-1095.
- KOHOUT, P., 2005. *Nerovnost jako přirozený stav* [online]. [cit. 18. 12. 2011]. Dostupné z http://www.rozhlas.cz/_binary/00150681.doc
- MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, 2010a. *Průměrná mzda vzrostla za tři roky o šest procent* [online]. [cit. 11. 12. 2011]. Dostupné z <http://www.mpsv.cz/cs/10058>
- MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, 2010b. *Rozdíly mezi mzdovými šetřeními výkaznictví ČSÚ a ISPV* [online]. [cit. 27. 6. 2012]. Dostupné z <http://www.mpsv.cz/files/clanky/1932/RozdISPV.pdf>
- STILLWELL, J., P. NORMAN, C. THOMAS and P. SURRIDAE, 2010. *Spatial and Social Disparities (Understanding Population Trends and Processes)*. New York: Springer. ISBN 978-90-48187-49-2.

¹¹ Aktuálně „Příjmy a životní podmínky domácností 2011“, zveřejněno 19. 6. 2012, dostupné na http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/publ/3012-12-r_2012 (platné ke dni 1. 7. 2012).

Income Situation of South Bohemian Households in 2008

The paper deals with the income situation analysis of households living in the South Bohemian region in 2008. The period was chosen because it is considered to be the beginning of the recession of the real economy and thus the culmination point of one phase of the economic cycle. By the use of results of the national module of the EU-SILC project a modest disposable incomes lag behind the national average was identified. On the other hand the region was characterized by a lower degree of relative income poverty. Quintile analysis and calculation of the Gini coefficient showed an above average level of income diversification. This, if not set in the wider context of economic reality, would indicate a factor of the socio-economic stability of the region in the long term.

Keywords: disposable income, income diversification, Gini coefficient, income poverty, South Bohemian region

Kontaktní adresa:

Ing. Ladislav Stejskal, Ph.D., Ústav marketingu a obchodu, Provozně ekonomická fakulta, Mendelova univerzita v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno, e-mail: ladislav.stejskal@mendelu.cz